

El llenguatge

El llenguatge dels especialistes *G/M/1980*

El servei de correcció d'originals que funciona com a cosa normal i imprescindible en l'edició de llibres i de publicacions periòdiques — llevat d'alguns casos d'irresponsabilitat o qui sap si de rebequeria — elimina les imperfeccions de llenguatge de tots aquells escriptors i publicistes — habituals o ocasionals — que no han aconseguit encara una expressió mínimament correcta en llengua catalana. I, a més, no deixa d'estalviar alguns lapsus esporàdics dels més experts. Però, és clar, aquest treball invisible que arriba a igualar dos textos de correcció molt diferent en la seva redacció original no existeix en l'expressió oral i pública de la llengua, en la qual es posen inexorablement de manifest les limitacions i les tares del llenguatge de cadascú.

L'ús del català en actes públics de diversa mena, així com, especialment, en la ràdio i la televisió, fa d'aquesta qüestió — la correcció del llenguatge que s'hi utilitza — un tema d'actualitat i d'interès permanent, en el qual són molts els qui es decideixen a dir-hi la seva o a exercir la seva pressió. El resultat és un esforç tan evident com lloable per part de molts professionals d'aquests mitjans de comunicació per tal de millorar la seva elocució catalana, i cal convenir que alguns es podrien gloriejar d'haver aconseguit la perfecció o, si més no, un nivell decididament acceptable.

Observem, en canvi, que molts dels qui circumscriuen les seves intervencions o els seus comentaris al tema de la seva especialitat — medicina, economia, història, sociologia, astrologia, fins i tot educació — es deuen considerar exempts d'aquesta obligació — si més no, moral — de presentar la seva informació i les seves explicacions en un llenguatge amb un mínim de correcció. ¿Es que realment no aspiren a la normalitat cultural? ¿Es que creuen que aquesta normalitat ha de sorgir només de les lleis que votarà el Parlament i dels futurs decrets del Govern de la Generalitat? ¿Es que no s'adonen de la trista imatge que ofereix de la cultura d'un poble el fet que un metge, un historiador, un sociòleg, un educador, recorri sistemàticament i impertorbable a les formes de llenguatge més impropies i escurries — tenen que donar-se compte de que es una entremetat... — i que han estat mes repetidament combatudes? Tots sabem les causes d'aquesta situació tan deploràble, però és que resistent creuen que el domini d'una especialitat, gràcies a la qual son convidats a parlar en públic, els aixmeix de contribuir personalment a no perpetuar-la?

Albert Jané